

Základní škola Markvartovice, okres Opava
příspěvková organizace,
Šilheřovická 492, 747 14 Markvartovice

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

Školní rok 2024/2025

I. Cíle a principy

- **Rozvoj kompetencí žáků:**
 - sociálních dovedností (umění týmové práce, konstruktivní řešení konfliktu, otevřená komunikace)
 - pozitivní vnímání sebe sama
 - rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, altruismus, empatie, asertivita)
- **Demokratické řízení, efektivní pravidla vzájemného soužití**
 - Učení se respektování lidských práv, individuální potřeb a odlišností
 - Zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole
 - Vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem
- **Vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole**
- **Přístup k informacím a práce s informacemi**
 - Umění používat různé informační zdroje, kriticky zhodnotit, porovnat informace. Vytváření vlastního názoru, životního postoje.
 - Poznání základních lidských potřeb (fyzických, psychických, emočních)
- **Spolupráce**
 - celé školy, všech žáků, učitelů – důvěra ve vztahu žák – žák a učitel - žák
 - otevřená komunikace mezi školou a rodiči
 - spolupráce v rámci pedagogického týmu
 - propojení školy s dalšími institucemi (odb. pracoviště, organizace působící v oblasti primární prevence)

II. Strategie a metody

Vztah učitel – žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, ad.. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech **dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.**

Skupinová práce

Žáci velkou část vyučování spolupracují, ve dvojicích, ve skupinách, ve skupinách napříč třídami. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí **týmové práce, řešení konfliktu** (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má

každý právo **diskutovat** na základě pravidel diskuse, **sdílet** své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

Projektové vyučování a celoškolské projekty

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Umožňuje intenzivní spolupráci tříd v rámci ročníku. Celoškolský projekt navíc podporuje spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostatecích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákovi vybudovat si **důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu.**

Komunikace s rodiči, zákonnými zástupci

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace a vyzývají rodiče, aby tuto možnost využívali. Rodiče mají možnost navštívit i výuku, často se zapojují do výuky v rámci svých možností a poznávají tak prostředí školy a lépe tak chápou potřeby svých dětí ve škole.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči a výchovným poradcem, který se zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP aj.)

III. Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

Aktivity pořádané pro žáky, které podporují dobré vztahy, umožňují seberealizaci a učení se v reálných situacích.

- Pobyty ve zdravotně příznivém prostředí
- Školní výlety
- Kulturní programy (kina, divadla, sport...)
- Projektové dny - „Spaní ve škole“, den Země, Den Vody, Dny bezpečnosti, apod.
- Nabídka kroužků
- Školní časopis – dává prostor pro tvořivost žáků. Zvyšuje také zájem a povědomí žáků o dění ve škole.
- Projektové vyučování
- Jarní a podzimní cvičení v přírodě
- Dětský karneval
- Mikulášská besídka
- Sportovní odpoledne pro děti a rodiče

Akce pro žáky i širší rodičovskou veřejnost, které podporují spolupráci rodiny a školy.

- Velikonoční a Vánoční trhy
- Loučení se školním rokem
- Společné výlety
- Besedy pro rodiče a děti

Kontaktní místo ve škole a informační nástěnka

V přízemí školy je místo pro nástěnku, o které žáci vědí a mohou se zastavit o přestávkách, případně po vyučování a poradit se. Zde je umístěn i telefonní kontakt na Linku bezpečí. Je zde rovněž umístěna schránka důvěry – pro anonymní dotazy, připomínky, podněty, apod. Zároveň další související informace jsou u ředitelky školy.

IV. Organizace a struktura prevence

Metodik prevence

Pracovník: Mgr. Jitka Salawová

Koordinuje společně s vedením školy aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech, setkává se i s žáky, kteří jsou v některých případech ohrožení ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými.

Komunikuje s pedagogy a sbírá podněty. Učitelé se na metodika prevence obracejí v případě

- výskytu agresivního chování ve třídě
- signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové)
- náhlém i trvalém neúspěchu v učení
- obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči
- porušování pravidel soužití ve škole žákem
- krádežích ve třídách

Metodik prevence diagnostikuje situaci. Navrhuje opatření, setkání zainteresovaných lidí, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o kontaktech na další pomoc (adresář sociálních služeb apod.) linku bezpečí ad. organizace. Může se zúčastnit komunitních kruhů ve třídách, které organizují učitelé a zajišťují tak prevenci konfliktů a problémů žáků. Obrací se na sociální odbor, kurátory v případě podezření na problém v rodině, porušování zákona.

Metodik prevence spoluvytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vniklého problému dává podněty k možné nápravě (projekt, spolupráce s spec. ped., účast na tematické akci, atd.) Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence (o.s. Prevcentrum, Barevný svět dětí, PPP). Koordinuje předávání informací o problematice soc.pat. jevů ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci minimálního preventivního programu.

Třídní učitel.

Učitelé se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Oslovují a zapojují do řešení problémů výchovného poradce a metodiky prevence. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na týmových schůzkách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhují opatření. Informují ostatní členy o výsledcích schůzky. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace (e-mail, mobil).

Ředitel školy. Vedení školy.

Sleduje efektivitu prevence sociálně patologických jevů. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole.

Účastní se v případě potřeby zásadních setkání rodiny a školy.

Odborná pracoviště

Škola spolupracuje s těmito institucemi, obrací se ně v případě potřeby - PPP, SVP, Centra psycho-sociální pomoci, Diagnostické ústavy, Sociální odbory, Policie ČR, MP.

Zpracovala Mgr. Šárka Kubišová, řed. školy